

Forfatter: Sven H. Rossel

Titel: Udrag fra H. V. Kaalund

Citation: Sven H. Rossel: "H. V. Kaalund", i Sven H. Rossel: *H. V. Kaalund*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-kaalund-p-shoot-idm139897974622144.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: H. V. Kaalund

Årene 1840-70 markerer en overgangsperiode fra konservativ idealisme til radikal realisme, fra et romantisk-religiøst til et naturalistisk-materialistisk livssyn. Denne proces er ledsaget af en stigende kritik af det bestående samfund, der blev betragtet som socialt tilbagestående og hyklerisk, hvad angik moralske spørgsmål, en kritik, der på et tidligt tidspunkt kom til udtryk i de to romaner *Min Broders Levnet* (1835) og *Fra Gaden* (1848) af henholdsvis Carl Bagger (1807-46) og Poul Chievitz (1807-54). Det er et tidsrum, i hvilket de fleste forfattere - også de ældre med rod i romantikken som f.eks. N.F.S. Grundtvig (1783-1872) og B.S. Ingemann (1789-1862) - kæmpede sig frem til en acceptering af den ydre virkelighed, men hvor de fleste stadigvæk veg tilbage både for en direkte stillingtagen til tidens politiske problemer og ikke mindst for at drage livsanskuelsesmæssige konsekvenser. Men udviklingen frem mod en accept af den sociale og politiske virkelighed lod sig ikke standse. En række forfattere, først og fremmest Meir Aron Goldschmidt (1819-87), Carl Ploug (1813-94) og Hans Egede Schack (1820-59) engagerede sig aktivt på den liberale fløj i den politiske debat imod slutningen af 1840'erne.